

Program. Hvor vidt vi kunne komme i den nærmeste Tid, afhænger for en Del af den finansielle Situation. Naar der er Midler i Statskassen til Stede, skulle forskellige Reformer, sigtende til en human Lovgivning, blive fremmede fra Ministeriets Side. Ministeriet paakalder Samarbejde og Samvirken, og det tilbyder loyal Forhandling til alle Sider. Jeg haaber, det Arbejde, vi nu staa overfor, skal føre til et godt Resultat for Folk og Land.

Sabroe: Den højtærede Forsvarsminister citerede en Anordning, udstedt 1792, i hvilken der gaves Udtryk for, hvad man skulde haandhæve som Ret og Billighed under- og overordnede imellem. Jeg maa uheldigvis fremhæve, at det har været noget længe, inden en Aand svarende til denne Anordning har gennemtrængt de militære overordnede. Det kan for Resten ikke siges at være naaet den Dag i Dag. Vi have endnu langt tilbage, inden vi ere komne dertil, at der bestaar et saadant Forhold over- og underordnede imellem, at det er grundet paa virkelig indbyrdes Tillid og Frimodighed. Jeg skal villigt indrømme, at paa Hæren har der været frit Slag, fordi den rekrutteres af alle Folkets Sønner. Det er Overklassens og Middelklassens Sønner i By og paa Land, og det er Arbejderklassens Sønner. Sker der de menige Folk Uret, har der derfor som Regel været Folk til at paatale Uretten. Det er godt, at den er bleven paataalt, men jeg tror — jeg udtaler her kun min egen Overbevisning —, at det havde været ønskeligt, at man havde haft den samme Opmærksomhed og Lydhørhed for de Forurettelser og Misbrug, som ere gaaede i Svang i andre Institutioner, som man har haft for Hærens Vedkommende. Dermed er ikke fra min Side sagt, at jeg ikke mener, der har været Grund til den Kritik, som er fremkommen, navnlig i den demokratiske Presse, i de senere Aar. Jeg tror, at denne Kritik har bidraget meget mere end samtlige Cirkulærer til at tilvejebringe en bedre og humanere Toneimellem underordnede og overordnede indenfor Hæren. Hvis man f. Eks.ovre paa Fyn i en længere Aarrække, end Tilfældet har været, havde haft en demokratisk Presse, som kunde paatale Myndighedsmisbrug indenfor Hæren, tror jeg, at adskillige af de senere Aars Affærer og Skandaler ikke vare dukkede op. Det er overhovedet karakteristisk, at det er det bløde Fyn, der i de senere Aar har givet Anledning til de fleste Militæraffærer.

Over i Jylland, hvor vi for mange Aar tilbage have brugt Krabasken overfor de højere overordnede, der misbrugte deres Myndighed, længe før den fynske Presse begyndte at kritisere dem, have vi naturligvis ogsaa haft militære Skandaler og Affærer, dog langtfra saa mange og saa graverende, som man har haft dem paa Fyn.

Jeg ønsker at indlede mit Foredrag med at spørge Forsvarsministeren, om han ikke finder sig foranlediget til at give dette Ting Meddelelse om, at da der for nogle Dage siden blev skudt med skarpt fra „Prøvestenen“, er ved den Lejlighed et svensk Skib blevet skudt i Sænk. Jeg ønsker at vide — og ikke alene jeg, men i hvert Fald mine Meningsfæller og sikkert ogsaa andre —, hvad der har været Resultatet af denne Skydning fra „Prøvestenen“, og om der er udvekslet Noter eller Depecher mellem de to Landes Regeringer angaaende denne Sag.

Dernæst har jeg et andet Spørgsmaal at rette til den højtærede Forsvarsminister, og det er paa Foranledning af en Tale, som Højesteretssagfører Liebe har holdt forleden Dag i Højesteret. Højesteretssagfører Liebe har i en Tale, hvor han mødte frem for at paatale som Sagfører for Nationalforeningen, at nogle Bygningsmestre havde beriget sig ulovligt, uretfærdigt paa Nationalforeningens Bekostning, blandt andet fremsat den Sigtelse mod en Række unavngivne Haandværkere heri Landet, at de for nogle Aar siden ved Opførelsen af et Fort skulde have beriget sig med et Beløb af 300,000 Kr. Ved en Henvendelse, som har fundet Sted til Højesteretssagføreren, har han ikke villet navngive disse Mestre, men der kan naturligvis ikke herske Tvivl om, at naar en saa anset Advokat som Højesteretssagfører Liebe for Højesterets Skranke har fremsat en Udtalelse af den omtalte Karakter, staar der en Mand bag ved, og der maa være et utvivlsomt Grundlag til Stede for, at Forsvarsministeren kan foranstalte en Undersøgelse iværksat. Er det virkelig rigtigt, at Mestre for nogle Aar tilbage, selv om det ligger en Aarrække tilbage, have tilvendt sig Penge, som egentlig ikke retmæssig tilkom dem ved Opførelsen af et Fort — jeg ser ganske bort fra det særlig graverende i, at de ved Udførelsen af en saakaldt patriotisk Foranstaltning, for hvilken de maaske endog ere blevne belønnede med Ridderkors, Justitsraads- eller Etatsraadstitler, have beriget sig paa Statens, paa alle Borgeres Bekostning —, mener